

Pohjalaisvesistöjen tila huonompi kuin keskimäärin

Kolmas vesien tilan valtakunnallinen alustava tila-arvio on valmistumassa. Etelä-Pohjanmaan Ely-keskusten toimialueella hyvää huonommassa tilassa on 70 % jokien pituudesta, 63 % järvien ja 54 % rannikkovesimuodostumien pinta-alasta. Pohjalaisvesistöjen tila on suurimmaksi osaksi pysynyt samana kuin vuoteen 2013 päättyneellä toisella luokitusjaksolla, mutta useiden rannikkovesimuodostumien tila on kuitenkin laskenut. Osa muutoksista johtuu ekologisen tilan muutoksista ja osa johtuu muutoksista luokittelutavassa.

Erityisesti Kyrönjoen vesistöalueilla jokimuodostumien tila on parantunut. Vastaavasti Ähtärin reitillä vesimuodostumien tila on heikentynyt. Esimerkiksi Ähtärinjärvellä on esiintynyt vuosittain toistuvia sinileväesiintymiä, mikä on laskenut vesimuodostuman ekologista tilaa. Vesienhoidon tavoitteena on vesien hyvän tai erinomaisen tilan saavuttaminen ja säilyttäminen pinta- ja pohjavesissä vuoteen 2027 mennessä.

Pohjanmaan maakuntien vesien tilaa heikentää erityisesti rehevöityminen, kiintoainekuormitus, maaperän

happamuus sekä rakenteelliset muutokset, kuten padot ja perkaukset. Ravinne- ja kiintoainekuormitus on pääosin peräisin maataloudesta, metsätaloudesta ja haja-asutuksesta. Paikallisesti vesiin vaikuttaa myös turvetuotanto sekä turkistuotanto. Maamme happamat sulfaattimaat sijaitsevat lähes kokonaan pohjalaismaakunnissa.

Järvet kärsivät kuormituksesta

Järvet ovat pääosin tyydyttävässä tilassa, mutta myös välttävissä sekä toisaal-

ta hyvässä ja erinomaisessa tilassa olevia järviä löytyy. Suurin syy järvien heikentyneeseen tilaan on maaja metsätalouden sekä turvetuotannon hajakuormitus. Ulkoisen kuormituksen seurauksena alkanut sisäinen kuormitus vaivaa myös monia järviä, vaikka sen arviointi on usein vaikeaa. Järvissä tilan heikentyminen näkyy veden samentumisena, sinileväkukintoina, kalaston muutoksina sekä umpeenkasvuna. Säännöstellä saattaa matalissa järvisä heikentää tilaa välillisesti heikentämällä talvista happitilannetta.

Hyväkuntoiset järvet ovat joko pohjavesivaikuttaisia tai sijaitsevat valuma-alueiden latvaosissa. Osa näistä on luontaisesti hyvinkin tummavetisiä. Viime tila-arvioon verrattuna esimerkiksi Ähtärinjärven tila on laskenut hyvästä tyydyttävään ja Vetelissä sijaitsevan Rääringinjärven tila on laskenut tyydyttävästä välttävään.

Muuten järvien ekologinen tila on hieman parantunut. Muun muassa Alajärvellä ekologinen tila on muuttunut välttävästä tyydyttäväksi. Myös Töysän Ponnenjärvellä ekologinen tila on parantunut tyydyttä-

västä hyväksi.

Tänä vuonna on alkanut kolmevuotinen Ympäristöministeriön johtama vesien suojeleminen tehostamisohjelma (<<http://www.ym.fi/vedenvuoro>>). Ohjelmassa on varattu avustusta muun muassa vesistökuunnostuksiin erityisesti reheville vesistöille. Ohjelman puitteissa on kuluneen kesän aikana aloitettu useita vesistökuunnostushankkeita Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella. Pitkjänteisillä kuunnostustoimenpiteillä voidaan mahdollisesti parantaa vesistöjen ekologista tilaa ja virkistysmahdollisuuksia.